

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
PLENUL**

HOTĂRÂREA nr. 709

din 14 iunie 2018

Prin Nota Direcției legislație, documentare și contencios nr. 10292/2018 a fost supusă analizei Plenului Consiliului Superior al Magistraturii solicitarea Curții de Apel Brașov vizând aplicabilitatea O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a Ordinului Secretarului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, la nivelul instanțelor judecătorești.

Analizând problematica semnalată, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Prin O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată, cu

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

modificările și completările ulterioare, a fost reglementat controlul intern managerial, inclusiv controlul financiar preventiv la entitățile publice, cu privire la utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public cu eficiență, eficacitate și economicitate, iar prin Ordinul Secretarului General al Guvernului nr. 600/2018 a fost aprobat Codul controlului intern managerial al entităților publice, cuprinzând standardele de control intern managerial.

Din ansamblul reglementărilor privind controlul intern managerial al entităților publice, rezultă că această noțiune are în vedere totalitatea formelor de control exercitate la nivelul entităților publice, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acestora și cu reglementările legale, în vederea asigurării administrării fondurilor în mod economic, eficient și eficace și subliniază responsabilitatea tuturor nivelurilor ierarhice pentru ținerea sub control a tuturor proceselor interne desfășurate pentru realizarea obiectivelor generale și a celor specifice.

Astfel cum rezultă din definițiile redată la art. 2 lit. m) și n) din O.G. nr. 119/1999, instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea, care au personalitate juridică și utilizează fonduri publice și/sau patrimoniu public, ar intra, formal, sub incidența dispozițiilor acestui act normativ.

Orice analiză sub acest aspect trebuie să țină seama, însă, de specificul activității instanțelor judecătorești și Ministerului Public și de mecanismele de verificare consacrate, prin lege specială, tocmai în considerarea acestui specific.

Pe de o parte, activitatea instanțelor judecătorești, astfel cum rezultă chiar din dispozițiile art. 124-130 din Constituția României, republicată, este aceea de înfăptuire a justiției.

Potrivit art. 126 alin. (1) din legea fundamentală, „*justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.*”

În conformitate cu art. 124 alin. (3) din Constituția României, republicată, „*judecătorii sunt independenți și se supun numai legii*”, iar potrivit art. 125 alin. (1) „*judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, în condițiile legii*”.

Organizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și a celorlalte instanțe judecătorești este reglementată prin Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED]
completările ulterioare.

[REDACTED]

Ansamblul principiilor fundamentale incidente în activitatea autorității judecătorești este completat de art. 1 alin. (4) din Constituția României, republicată, care consacră principiul separației puterilor în stat, astfel: „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale.”

În esență, este vorba despre o organizare a puterii statului corespunzător funcțiilor principale: funcția legislativă (Parlamentul – art. 61 - 79 din Constituție), funcția executivă (Președintele României – art. 80 – 101 din Constituție și Guvernul – art. 102 – 110 din Constituție) și funcția judecătorească (Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești - art. 126 din Constituție).

Pentru situația în care una dintre cele trei puteri exercită competențe care intră în atribuțiile altei puteri, Constituția stabilește un mecanism de control și reglare, prin intermediul Curții Constituționale (art. 146 lit. e din Constituție, privind conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice și art. 146 lit. d din Constituție, referitor la excepțiile de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial).

Având în vedere acest principiu fundamental, precum și garanțiile constituționale de independență recunoscute pentru autoritatea judecătorească, activitatea desfășurată de instanțele judecătorești în exercitarea rolului constituțional de înlăptuire a justiției nu poate fi supusă unor forme de verificare și control reglementate prin legislația secundară adoptată de secretarul general al Guvernului, care face parte din autoritatea executivă.

Pe de altă parte, în ceea ce privește parchetele, relevante sunt dispozițiile art. 131 alin. (1) din Constituția României, republicată, potrivit căroră „În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”.

Organizarea Ministerului Public este reglementată prin Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, potrivit art. 62 din lege, „(1) Ministerul Public își exercită atribuțiile în temeiul legii și

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED] este condus de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(2) Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului Justiției, în condițiile legii.

(3) Procurorii își exercită funcțiile în conformitate cu legea, respectă și protejează demnitatea umană și apără drepturile persoanei.

(4) *Parchetele sunt independente în relațiile cu instanțele judecătorești, precum și cu celelalte autorități publice."*

Principiul controlului ierarhic, consacrat de Constituție și detaliat de Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, apare ca o garanție a unității de acțiune a membrilor Ministerului Public, în sensul îndeplinirii funcției lor de reprezentare a intereselor întregii societăți.

Potrivit acestui principiu, Ministerul Public este conceput ca un sistem piramidal în cadrul căruia procurorii din fiecare parchet sunt subordonați conducătorului acelui parchet, iar conducătorul unui parchet este subordonat conducătorului parchetului ierarhic superior.

Esența acestui principiu constă, pe de o parte, în exercitarea de către procurorii cu funcții de conducere a unui control asupra actelor, măsurilor și soluțiilor adoptate de procurorii din subordine, iar pe de altă parte, în exercitarea unui control de tip administrativ.

Conținutul și limitele exercitării controlului sunt stabilite prin dispozițiile Legii nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Codul de procedură penală și legislația secundară.

Conform art. 64 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *"În soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege. Procurorul poate contesta la Consiliul Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei judecătorilor și procurorilor, intervenția procurorului ierarhic superior, în orice formă, în efectuarea urmăririi penale sau în adoptarea soluției."*

Totodată, la art. 65 din lege se arată că *„(1) Procurorii din fiecare parchet sunt subordonați conducătorului parchetului respectiv.*

(2) Conducătorul unui parchet este subordonat conducătorului parchetului ierarhic superior

[REDACTED]
din aceeași circumscripție.

(3) Controlul exercitat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, de procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel asupra procurorilor din subordine se poate realiza direct sau prin procurori anume desemnați."

Având în vedere principiul constituțional al controlului ierarhic și dispozițiile Legii nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, activitatea desfășurată de Ministerul Public în exercitarea rolului constituțional de reprezentare a intereselor generale ale societății și de apărare a ordinii de drept, precum și a drepturilor și libertăților cetățenilor nu poate fi supusă unor forme de verificare și control reglementate prin legislația secundară adoptată de secretarul general al Guvernului, care face parte din autoritatea executivă.

De altfel, potrivit art. 62 alin. (4) din Legea nr. 304/2004, parchetele sunt independente în relațiile cu instanțele judecătorești, precum și cu celelalte autorități publice.

Mai mult, în acord cu principiul independenței justiției, prin legea specială au fost reglementate pârghii adecvate de verificare și control a activității autorității judecătorești; toate aceste mecanisme sunt în deplin acord cu principiile consacrate la nivel constituțional.

Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, reglementează în cuprinsul art. 74 atribuțiile inspectorilor judiciari din cadrul Inspecției Judiciare, astfel:

- în materie disciplinară, dispun și efectuează cercetarea disciplinară în vederea exercitării acțiunii disciplinare față de judecători, procurori, inclusiv față de cei care sunt membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, precum și față de magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, în condițiile acestei legi;

- efectuează verificări la instanțele de judecată în legătură cu respectarea normelor procedurale privind primirea cererilor, repartizarea aleatorie a dosarelor, stabilirea termenelor, continuitatea completului de judecată, pronunțarea, redactarea și comunicarea hotărârilor, înaintarea dosarelor la

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

instanțele competente, punerea în executare a hotărârilor penale și civile și informează Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, formulând propuneri adecvate;

- efectuează verificări la parchete în legătură cu respectarea normelor procedurale privind primirea și înregistrarea lucrărilor, repartizarea dosarelor pe criterii obiective, continuitatea în lucrările repartizate și independența procurorilor, respectarea termenelor, redactarea și comunicarea actelor procedurale și informează Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, formulând propuneri adecvate;

- verifică eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente pentru asigurarea bunei funcționări a instanței și a parchetului, a calității corespunzătoare a serviciului, semnalează deficiențele constatate și formulează propuneri corespunzătoare pentru înlăturarea acestora, pe care le prezintă secției corespunzătoare;

- verifică sesizările adresate Inspecției Judiciare sau se sesizează din oficiu în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor, procurorilor, inclusiv a celor care sunt membri ai Consiliului Superior al Magistraturii și a magistraților-asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, ori în legătură cu încălcarea obligațiilor profesionale ale acestora;

- efectuează, la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii, verificări privind condiția bunei reputații, pentru judecătorii și procurorii în funcție;

- efectuează verificările dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii pentru soluționarea cererilor privind apărarea reputației profesionale și a independenței judecătorilor; prezintă Plenului Consiliului Superior al Magistraturii raportul cuprinzând rezultatul verificărilor;

- efectuează orice alte verificări sau controale dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii sau de inspectorul-șef al Inspecției Judiciare, în condițiile legii.

Toate aceste atribuții de verificare a activității instanțelor și parchetelor sunt reglementate într-o manieră care ține cont de specificul activității judiciare desfășurate de acestea.

În schimb, prevederile referitoare la controlul intern managerial, deși semnificative din punct de vedere teoretic, nu își pot găsi o aplicabilitate concretă la nivelul instanțelor și parchetelor, la elaborarea lor nefiind avute în vedere particularitățile activității judiciare a acestora, ci a fost urmărită

respectarea unor principii aplicabile îndeosebi în administrație.

Față de reglementarea specială exhaustivă și de particularitățile activității autorității judecătorești, Plenul apreciază că nu există o justificare pentru aplicarea în activitatea specifică instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea a dispozițiilor referitoare la controlul intern managerial, astfel cum este reglementat prin O.G. nr. 119/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare și reglementările subsecvente.

Acest aspect este confirmat și de faptul că reglementările în materia controlului intern managerial nu sunt adaptate specificului activității instanțelor, caracterizat de independența și inamovibilitatea judecătorilor.

Singurul segment din activitatea instanțelor judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea în care pot fi incidente dispozițiile referitoare la controlul intern managerial cuprinse în O.G. nr. 119/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare și în reglementările subsecvente este cel referitor la activitatea departamentului economico-financiar și administrativ.

În acest sens, trebuie reținut că dispozițiile art. 74 din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare, nu se referă și la verificarea modului de îndeplinire a activităților economice și financiare, specifice calității de ordonator de credite a președinților curților de apel și tribunalelor sau, după caz, a conducătorilor parchetelor de pe lângă tribunale, parchetelor de pe lângă curțile de apel, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

În Titlul VIII - Gestiunea economico-financiară și administrativă a instanțelor și parchetelor, al Legii nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, au fost reglementate aspectele privind organizarea departamentului economico-financiar și administrativ și bugetele instanțelor și parchetelor.

În conformitate cu art. 125 alin. (1) din lege, *Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, curțile de apel, parchetele de pe lângă curțile de apel, tribunalele și parchetele de pe lângă tribunale au în structură câte un departament*

[REDACTED] [REDACTED]
economico-financiar și administrativ, condus de un manager economic. Potrivit alin. (3) al aceluiași articol, departamentul economico-financiar și administrativ din cadrul tribunalelor și parchetelor de pe lângă acestea asigură activitatea economică, financiară și administrativă și pentru tribunalele specializate și judecătoriile sau, după caz, pentru parchetele din circumscripția lor.

Atribuțiile acestui departament sunt detaliate la nivelul legislației secundare, respectiv în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015 și în Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2632/C/2014, cu modificările și completările ulterioare.

Din ansamblul tuturor dispozițiilor legale redată anterior, Plenul reține că activitățile ce pot fi supuse controlului intern managerial reglementat de O.G. nr. 119/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vizează doar atribuțiile departamentelor economico-financiare și administrative ale instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea.

O interpretare contrară ar fi în contradicție cu principiile constituționale privind independența justiției și separația puterilor în stat, precum și cu dispozițiile Legii nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare.

Față de considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor exprimate,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE:

Art. I – La nivelul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și reglementările subsecvente se aplică numai în ceea ce privește

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED]
activitatea departamentelor economico-financiare și administrative ale acestora.

Art. II – Prezenta hotărâre se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii și se comunică instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea.

Data în București, la data de 14 iunie 2018

**Președinte,
Judecător Simona Camelia Marcu**

